

Ю. С. Козлова

аспірант заочної форми навчання

кафедри публічного управління та адміністрування

Національної академії внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ: ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ ТА СКЛАДОВІ СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ

В науковій статті здійснено науковий аналіз позицій вчених щодо розуміння змісту термінів «правовий статус», «адміністративно-правовий статус» та складових його елементів. Наголошено, що визначення сутності та змісту адміністративно-правового статусу Національного банку України як суб'єкта фінансового державного моніторингу в межах наукової праці сприяло як встановленню його місце серед інших суб'єктів суспільних відносин, так і визначенню особливостей його діяльності в напрямку здійснення державного фінансового моніторингу.

Застосовуючи наукові методи було досягнуто основної мети статті та запропоновано під адміністративно-правовим статусом Національного банку України як суб'єкта державного фінансового моніторингу розуміти закріплене в адміністративно-правових нормах становище Національного банку України у межах суспільних відносин, що виникають і знаходять розвиток в сфері фінансового моніторингу, що обумовлено сукупністю засобів, реалізація яких спрямована на забезпечення стану запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що здійснюється даним органом державної влади за відповідними напрямками його діяльності шляхом реалізації владних повноважень.

У свою чергу доведено, що зміст адміністративно-правового статусу Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу становить сукупність його структурних елементів, які мають тісні взаємозв'язки й обумовлюють дію один одного. В якості таких змістовних елементів адміністративно-правового статусу Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу розглянуто мету його діяльності в даній галузі суспільних відносин, завдання та функції, а також владні повноваження.

Ключові слова: правовий статус, адміністративно-правовий статус, Національний банк України, державний фінансовий моніторинг, елементи.

Yu. S. Kozlova. Administrative and legal status of the national bank of Ukraine as a subject of state financial monitoring: concept, content and constituent structural elements

The scientific article carried out a scientific analysis of the positions of scientists regarding the understanding of the meaning of the terms "legal status", "administrative-legal status" and its constituent elements. It is emphasized that the determination of the essence and content of the administrative-legal status of the National Bank of Ukraine as a subject of financial state monitoring within the scope of scientific work contributed both to establishing its place among other subjects of social relations, and to determining the specifics of its activity in the direction of state financial monitoring. Applying scientific methods, the main goal of the article was achieved and it was proposed to understand under the administrative-legal status of the National Bank of Ukraine as a subject of state financial monitoring the position of the National Bank of Ukraine established in the administrative-legal norms within the framework of social relations that arise and develop in the field of financial monitoring, which is due to a set of means, the implementation of which is aimed at ensuring the state of prevention and countermeasures against the legalization (laundering) of proceeds obtained through crime, the financing of terrorism and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction, which is carried out by this body of state power in the relevant areas of its activity through the exercise of power. In turn, it has been proven that the content of the administrative and legal status of the National Bank of Ukraine as a subject of state financial monitoring is a set of its structural elements, which are closely interrelated and determine the effect of each other. As such substantive elements of the administrative and legal status of the National Bank of Ukraine as a subject of state financial monitoring, the purpose of its activity in this field of social relations, tasks and functions, as well as its powers of authority were considered.

Key words: legal status, administrative-legal status, National Bank of Ukraine, state financial monitoring, elements.

Постановка проблеми. Правовий статус суб'єкта відповідних суспільних відносин, в тому числі Національного банку України як суб'єкта державного фінансового моніторингу, має бути закріплений у нормативно-правових приписах через об'єктивізацію його прав, обов'язків, а також інших змістовних складових. Про доречність такої думки свідчить й аналіз позицій учених-правознавців, які в своїх дослідженнях розкривають сутність і зміст правового статусу суб'єктів відповідних суспільних відносин. При цьому слід відмітити й той факт, що окремі з науковців при визначенні сутності досліджуваної категорії можуть робити більший акцент на одному з наведених вище аспектів. Тому визначення сутності та змісту адміністративно-правового статусу

Національного банку України як суб'єкта фінансового державного моніторингу в межах наукової праці сприятиме як встановленню його місце серед інших суб'єктів суспільних відносин, так і визначити особливості його діяльності в напрямку здійснення державного фінансового моніторингу.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми.

На важливість дослідження адміністративно-правового статусу органів публічної влади, у тому числі Національного банку України як суб'єкта державного фінансового моніторингу приділялась увага в працях вчених-адміністративістів, зокрема: О. Андрійко, О. Балануца, О. Бандурка, А. Борисенкова, Л. Васильєва, О. Дрозд, О. Джафарова, Ю. Корольов, Н. Лугіна, К. Муравйов, Є. Павліченко, А. Палій, В. Першин, О. Рябченко, Є. Семекліт, А. Фогінюк, Р. Шаповал, С. Шатрава та інші. В той же час можемо констатувати, що в наукових працях питання адміністративно-правового статусу Національного банку України висвітлено фрагментарно, тим більш із врахуванням такого напрямку діяльності як державний фінансовий моніторинг.

Мета наукової статті полягає у здійсненні аналізу наукових позицій вчених щодо розуміння змісту термінів «правовий статус», «адміністративно-правовий статус» та складових його елементів, що в подальшому сприятиме наданню власного авторського розуміння терміну «адміністративно-правовий статус Національного банку України як суб'єкта державного фінансового моніторингу» та основних його елементів.

Виклад основного матеріалу. Визначення сутності категорії «адміністративно-правовий статус» передбачає необхідність проведення аналізу її окремих складових. Зокрема, автори великого тлумачного словника сучасної української мови під словом «статус» розуміють правове становище громадян, державних і громадських органів, міжнародних організацій тощо. У свою чергу слово «становище» вчені тлумачать як: ті чи інші обставини, умови, в яких хто-, що-небудь перебуває; умови існування кого-небудь; сукупність обставин, які створюють ту чи іншу ситуацію; сукупність суспільно-політичних відносин, аспекти суспільного життя; важлива роль, помітне місце кого-небудь у суспільстві; тощо [1, с. 1384, 1387]. При цьому слід зазначити, що в юриспруденції, в більшості випадків, категорії «статус» та «становище» розглядають як тотожні. Зокрема, на таке положення справ звертає увагу І.О. Федотова, вказуючи при цьому, що категорії «правовий статус» та «правове становище» є тотожними за змістом і характеризуються в понятійному апараті юридичної науки як слова-синоніми [2, с. 7]. Із чого слідує, що категорія «статус» по відношенню до суб'єкта відповідних суспільних відносин використовується задля позначення його місця серед інших суб'єктів, виокремлення його з однорідних груп, визначення особливостей його діяльності в контексті досягнення спільних цілей. Деяко схожі позиції щодо сприйняття сутності вказаної категорії можна зустріти й на сторінках фахової літератури з юриспруденції. Однак у цьому випадку такий статус буде позначений як правовий.

Наявність різних наукових позицій обумовило те, що категорію «правовий статус» стали розглядати в її широкому та відповідно вузькому розумінні. Так, у широкому значенні правовий статус у теорії права є категорією, що визначає стан суб'єкта права в правовій системі держави, має загальний комплексний характер і включає всю сукупність різних статусів суб'єктів правовідносин [2, с. 7]. Даний підхід не може бути використаний нами, оскільки в представленому науковому дослідженні не йдеться про різноманітні правові статуси Національного банку України, а мова йде про його конкретний правовий статус – суб'єкта державного фінансового моніторингу. У такому разі правовий статус Національного банку України слід позначати як спеціальний. У теорії права відмічають те, що спеціальний правовий статус – це статус особи як представника тієї чи іншої соціальної групи, відокремленої за певним юридико-значущим началом, який наділений відповідно до законів та інших нормативно-правових актів спеціальними, додатковими правами й обов'язками, обумовлений особливостями становища особи і потребами її функціональної спеціальної активності. Такий спеціальний правовий статус може бути й загальним для певного кола осіб. Разом із тим спеціальний статус доповнює або обмежує загальний правовий статус, тобто коректує його. На відміну від загального статусу, який є постійним, спеціальний статус має тимчасовий характер [3, с. 555].

Наприклад, загальний правовий статус Національного банку України закріплено в ст. 2 Закону України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року, відповідно до приписів якої він є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України [4]. Тоді як статус Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу (спеціальний правовий статус), частково визначено як в приписах вищевказаного нормативно-правового акта, так і в ряді інших, наприклад, у ст. 18 (повноваження та обов'язки суб'єктів державного фінансового моніторингу) Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 6 грудня 2019 року [5].

Тобто із широкого підходу до розуміння сутності правового статусу Національний банк України, як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу, наділений спеціальним правовим статусом. Більш того, враховуючи особливості нормативно-правової регламентації правового статусу Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу, такий статус слід позначати як адміністративно-правовий, тобто такий, що в більшій мірі врегульовано адміністративно-правовими нормами (нормами адміністративного права). Зокрема, як цілком слушно зауважує І. В. Болокан, особливістю

норм адміністративного права є широке коло різноманітних суспільних відносин, на врегулювання яких вони зорієнтовані, а також регулювання ними поведінки значного за обсягом, неоднорідного за складом кола суб'єктів адміністративного права, серед яких і особи приватного права, і суб'єкти публічної адміністрації [6, с. 254]. На обов'язковості врегулювання відповідної сфери суспільних відносин нормами адміністративного права вказують й учені правознавці під час визначення парового статусу їх суб'єктів. Враховуючи те, що суспільні відносини, в межах яких Національний банк України діє як суб'єкт здійснення державного фінансового моніторингу, врегульовані нормами адміністративного права, його статус набуває ознак і властивостей адміністративно-правового статусу.

Разом із тим поза увагою залишається одна з найважливіших із таких складових – його елементи. Іншими словами мова йде про зміст адміністративно-правового статусу Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу, поза визначенням особливостей якого не можна встановити і його сутності в цілому.

Говорячи про зміст адміністративно-правового статусу Національного банку України як суб'єкта здійснення фінансового моніторингу, на увазі слід мати його структурне наповнення – окремі елементи такого статусу та способи їх взаємозв'язку.

Так, у літературі в якості основоположного змістовного елементу правового статусу особи окремі з учених-правознавців називають його правосуб'єктність. Більш того, на сторінках фахової юридичної літератури можна зустріти позиції щодо ототожнення категорій «правовий статус» і «правосуб'єктність». На таке положення справ увагу звертають автори підручника «Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс». Учені підкреслюють, що нерідкими є випадки ототожнення категорій «правосуб'єктність» і «правовий статус», сприйняття їх як синонімів, складових частин одне одного, як загального та часткового. Правосуб'єктність дуже тісно пов'язана з правовим статусом оскільки вона концентрує в собі ті юридично значущі ознаки та характеристики, що перетворюють конкретного реального суб'єкта на носія певного правового статусу. Ми підтримуємо думку науковців відносно того, що такі позиції не можна вважати правильними, так як вони не базуються на приписах загальної теорії права, оскільки сьогднішній стан розвитку правової науки дозволяє впевнено зазначити: правосуб'єктність є здатністю суб'єкта мати й реалізовувати права та виконувати обов'язки (фактично є правом на право), а правовий статус являє собою вже реально існуючі права й обов'язки [7, с. 141–143].

Також фахівці з теорії права наголошують на тому, що правосуб'єктність відносить до умов набуття правового статусу, оскільки правоздатність полягає в здатності особи мати права, виконувати обов'язки, нести відповідальність. Без правосуб'єктності неможливо визначити правовий статус конкретної особи. Правосуб'єктність означає, що права й обов'язки кореняться в самому суб'єкті права, а не виходять винятково з норм об'єктивного (позитивного права). Правосуб'єктність сприяє встановленню відмінностей правового статусу від інших соціальних статусів – економічного, політичного, етнічного тощо. Правосуб'єктність має конкретизований (правовий) характер і тим самим визначає галузевий статус особи. Ось чому, правосуб'єктність як важливий «опорний» інститут (фундамент) знаходження правового статусу входить до передстатусного складу правового становища особи [3, с. 553]. А тому, справедливо зауважує Р.В. Чорнолуцький, правосуб'єктність і правовий статус – це взаємозалежні, але разом із тим самостійні правові явища, кожне з яких має свій зміст і призначення в системі правових явищ [8, с. 27]. З огляду на що правосуб'єктність Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу нами не розглядається в якості змістовної складової його адміністративно-правового статусу.

Слід відмітити те, що наводячи вище приклади розуміння вченими-правознавцями сутності правового статусу особи, ми фактично вказували й на його окремі змістовні елементи, в якості основних з яких, у більшості випадків, називалась сукупність прав та обов'язків особи. Даний змістовний елемент адміністративно-правового статусу по відношенню його застосування до органу державної влади, в тому числі Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу, потребує деяких уточнень. У даному випадку мова йде про те, що по відношенню до правового статусу органів державної влади, їх посадових і службових осіб, сукупність їх прав та обов'язків прийнято позначати єдиною категорією – повноваження.

Так, у навчальному посібнику «Загальне адміністративне право» відмічають, що з позиції теорії права, під повноваженнями слід розуміти поняття узагальнююче, яке означає нерозривне поєднання прав та обов'язків. При цьому юридичні повноваження або ж правообов'язки державного органу (його посадової, службових осіб) – це вид і захід владного впливу на учасника правових відносин з метою реалізації припису правової норми, досягнення певного соціально-корисного результату, який спрямований на задоволення домагань уповноваженого суб'єкта або на винну в учиненні правопорушення особу. Юридичні повноваження не можуть бути представлені як одне лише право або один лише обов'язок. При формулюванні повноважень законодавець в одних випадках може віддати пріоритет правам, в інших – обов'язкам. Саме тому юридичні повноваження постають як певні правообов'язки [9, с. 185]. З огляду на що задля позначення сукупності прав та обов'язків Національного банку України як змістовної складової його адміністративно-правового статусу як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу нами використовується категорія «повноваження».

Як суб'єкт здійснення державного фінансового моніторингу, Національний банк України наділений значним обсягом повноважень, прикладом яких можуть бути повноваження щодо реалізації заходів впливу до осіб за порушення законодавства в цій сфері. Зокрема, відповідно до Положення «Про застосування Національним банком України заходів впливу до установ за порушення законодавства з питань фінансового моніторингу», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2020 року № 106, Національний банк за порушення (невиконання/неналежне виконання) установами вимог Закону та/або нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють діяльність (здійснення сукупних або окремих заходів) у сфері запобігання та протидії, що були встановлені за результатами перевірок (виїзна перевірка, безвиїзний нагляд з питань фінансового моніторингу) /здійснення контролю за виконанням рішень/письмових вимог Національного банку, в установленому порядку застосовує до установ протягом шести місяців із дня виявлення Національним банком, але не пізніше ніж через три роки з дня вчинення порушення, такі заходи впливу: 1) письмове застереження; 2) анулювання ліцензії та/або інших документів, що надають право на здійснення діяльності, з провадженням якої в особи виникає статус суб'єкта первинного фінансового моніторингу, у встановленому законодавством порядку; 3) покладення на установу обов'язку відсторонення від роботи посадової особи установи; 4) штраф; 5) укладення письмової угоди з установою, за якою установа зобов'язується сплатити визначене грошове зобов'язання та вжити заходів для усунення та/або недопущення в подальшій діяльності порушень вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, забезпечити підвищення ефективності функціонування та/або адекватності системи управління ризиками тощо [10].

Як слідує з аналізу вищенаведених положень, повноваження Національного банку України щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення слід розглядати в якості одного з провідних змістовних елементів його адміністративно-правового статусу як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу. При цьому такий змістовний елемент досліджуваного адміністративно-правового статусу хоч і є одним з основних, проте далеко не єдиним. Зокрема, досліджуючи адміністративно-правові засади управління в сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави, Г.О. Пономаренко цілком слушно зауважує, що повноваження є похідними від функцій. Більш того, підкреслює вчена, схематично це можна відобразити таким чином: завдання → функції → повноваження (права та обов'язки) [11, с. 72].

При цьому, на нашу думку, наведена вище схема потребує деяких корегувань. Зокрема, до неї вважаємо за необхідне додати такий змістовний елемент правового статусу будь-якого суб'єкта відповідних суспільних відносин, який обумовлює наявність усіх інших з названих вище. У даному випадку мова йде про мету діяльності суб'єкта, оскільки саме нею обумовлюються його завдання і відповідно функції та повноваження.

Метою діяльності як змістовної складової адміністративно-правового статусу Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу буде забезпечення стану запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Звичайно, на практиці досягнення такої мети є неможливим, оскільки дане негативне явище в той чи іншій мірі буде мати місце. Більш того, в разі повного забезпечення вказаного стану, діяльність Національного банку України в цьому напрямку, як й інших суб'єктів державного фінансового моніторингу буде зайвою та непотрібною. Саме тому в літературі мета діяльності суб'єкта відповідних суспільних відносин, як слідує з аналізу наведених позицій, розглядаються як абстрактне явище, досягнення якої на практиці є неможливим.

У контексті наведеного цілком слушно виглядає позиція О.Г. Комісарова, який зауважує, що цілі можуть бути недосяжними на конкретний (запланований) момент, але наближення до них за цей час повинно відбуватися постійно. Проте завдання, на відміну від цілей, повинні бути здійсненними, хоча не завжди можна вимагати їх здійснення. Поряд з цим, підкреслює вчений, розглядається мета, яку ніколи не можна досягти, але до якої треба постійно наближатися, що отримала назву – ідеал [12, с. 90].

Слід відмітити, що ані в положеннях Закону України «Про Національний банк України» [4], ані в приписах Закону України від 06.12.2019 № 361-ІХ [5] немає згадок як про завдання Національного банку України в цілому, так і про його завдання як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу. Так, у ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Національний банк України» хоч і вказано, що завдання Національного банку України можуть бути визначені виключно законами України, проте якогось їх переліку даний нормативно-правовий акт не містить. При цьому в ст. ст. 6, 7 даного нормативно-правового акта наведено функції (основна й інші) Національного банку України [4], які, на нашу думку слід розглядати як його повноваження. Так, наприклад, у п. п. 2, 2-1 ст. 7 вказаного нормативно-правового акта йдеться про те, що до функцій Національного банку України належить монопольне здійснення емісії національної валюти України та організація готівкового грошового обігу, а також здійснення емісії цифрових грошей Національного банку відповідно до закону та визначення порядку емісії та використання цифрових грошей Національного банку [4].

У цьому контексті вважаємо за доречне навести позицію Л. Миськів, яка, розмежовуючи завдання та функції, наголошує на тому, що завдання – це те, що вимагає виконання, а функції – те, як ці завдання виконуються, яким способом, у якій формі, що у комплексі об'єднується такою категорією як напрями діяльності. А тому, підкреслює вчена функції є похідними від завдань, однак менш абстрактними порівняно з ними. При цьому кожна окрема функція має бути спрямована на досягнення та реалізацію конкретного

завдання [13, с. 171–172]. Тобто функції Національного банку України як змістовну складову його адміністративно-правового статусу слід розглядати як обумовлені його завданнями напрями діяльності, спрямовані на досягнення відповідної мети через наділення його владними повноваженнями. У наведеному вище законодавчому випадку в якості функції Національного банку України необхідно розглядати такий напрям його діяльності як емісію національної валюти й електронних коштів, а вже в якості повноважень – ті функції, що зазначені в ст. 7 Закону України «Про Національний банк України» [4]. Саме такий підхід слід використовувати й при визначенні завдань, функцій і повноважень Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу.

Так, говорячи про завдання Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу, слід зазначити, що вони будуть походити від загальних завдань, що ставляться перед усіма суб'єктами даних суспільних відносин, проте їх реалізація буде відбуватися внаслідок здійснення притаманних даним суб'єктом функцій і повноважень. Такі завдання є похідними від мети діяльності суб'єктів здійснення фінансового моніторингу й можуть бути названі шляхом комплексного аналізу приписів Закону України від 06.12.2019 № 361-ІХ [5].

На нашу думку, завдання Національного банку України як змістовна складова його адміністративно-правового статусу як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу можуть бути сформульовані наступним чином – захист прав і законних інтересів особи, суспільства та держави, забезпечення національної безпеки шляхом здійснення діяльності, спрямованої на запобігання та протидію: легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом; фінансуванню тероризму; фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Указані завдання реалізуються за окремими напрямами діяльності Національного банку України як суб'єкта здійснення фінансового моніторингу, які в своїй сукупності можуть бути представлені як його функції. У фаховій літературі з теорії права зазначають, що функції держави – це головні напрями діяльності держави, що зумовлені цілями та завданнями та конкретизують їх сутність [3, с. 74]. При цьому серед основних ознак функцій суб'єкта відповідних суспільних відносин в літературі прийнято називати наступні: обумовлені цілями (завданнями) управління; реалізуються в процесі державно-управлінських відносин (взаємодія суб'єкта й об'єкта); мають об'єктивний характер; є складовими змісту державно-управлінської діяльності; є відносно самостійними та однорідними; безпосередньо виражають владно-організуючу сутність органів влади; спрямовані на забезпечення життєво необхідних потреб об'єкта управління [14, с. 202].

Як суб'єкт державного фінансового моніторингу, Національний банк України реалізує значну кількість напрямів своєї діяльності, в якості одного з провідного серед яких вважаємо за доречне назвати нормотворчу функцію. Так, відповідно до ст. 56 Закону України «Про Національний банк України» Національний банк видає нормативно-правові акти та розпорядчі акти. Національний банк видає нормативно-правові акти з питань, віднесених до його повноважень, які є обов'язковими для органів державної влади і органів місцевого самоврядування, юридичних та для фізичних осіб [4].

В якості ще одного провідного напрямку діяльності Національного банку України як суб'єкта фінансового моніторингу слід розглядати регулятивну функцію. У теорії права сутність регулятивної функції визначають як такої, що спрямована на позитивний правовий вплив із метою упорядкування суспільних відносин шляхом встановлення заборон, дозволів тощо [15, с. 96]. Даний напрям діяльності Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу розглядається законодавцем у поєднанні з ще однією його функцією – здійснення нагляду. Зокрема, в п. 1 ч. 1 ст. 18 Закону України від 06.12.2019 № 361-ІХ наведено перелік суб'єктів первинного фінансового моніторингу по відношенню до яких Національним банком України здійснюється державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [4].

Окрім цього, може бути названо ряд функцій Національного банку України, реалізація яких спрямована як на функціонування його окремих структурних підрозділів, наприклад Департаменту фінансового моніторингу, так і функціонування в цілому системи фінансового моніторингу. Серед таких функцій слід назвати наступні: функція інформаційно-аналітичного забезпечення; функція матеріально-технічного забезпечення; функція фінансового забезпечення; функція кадрового забезпечення; тощо.

Висновок. На підставі викладеного, під адміністративно-правовим статусом Національного банку України як суб'єкта державного фінансового моніторингу запропоновано розуміти закріплене в адміністративно-правових нормах становище Національного банку України у межах суспільних відносин, що виникають і знаходять розвиток в сфері фінансового моніторингу, що обумовлено сукупністю засобів, реалізація яких спрямована на забезпечення стану запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що здійснюється даним органом державної влади за відповідними напрямами його діяльності шляхом реалізації владних повноважень.

У свою чергу, зміст адміністративно-правового статусу Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу становить сукупність його структурних елементів, які

мають тісні взаємозв'язки й обумовлюють дію один одного. В якості таких змістовних елементів адміністративно-правового статусу Національного банку України як суб'єкта здійснення державного фінансового моніторингу розглянуто мету його діяльності в даній галузі суспільних відносин, завдання та функції, а також владні повноваження.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел.] К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
2. Федотова І.О. Теоретичні аспекти визначення змісту та елементів правового статусу суб'єктів митних правовідносин. *Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право»*. № 1(8), 2012 С. 7-13.
3. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : підруч. Вид. 2-е, перер. і доп. Харків : Еспада, 2009. 752 с.
4. Про Національний банк України: закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст. 238.
5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: закон України від 06.12.2019 № 361-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 25. Ст. 171.
6. Болокан І.В. Реалізація норм адміністративного права: проблемні питання теорії та практики: дис. ... доктора юрид. наук : спец. 12.00.07. Запоріжжя, 2017. 549 с.
7. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : [підруч.] / За заг. ред. академіка НАПрН України О.М. Бандурки. Харків: Золота миля, 2011. 584 с.
8. Чорнолуцький Р.В. Проблеми правосуб'єктності осіб у колізійному праві України : дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. Одеса, 2006. 200 с.
9. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. К. : Ваіте, 2014. 376 с.
10. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу до установ за порушення законодавства з питань фінансового моніторингу: постанова Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 106. *Офіційний вісник України*. 2020. № 68. ст. 2202.
11. Пономаренко Г.О. Адміністративно-правові засади управління у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2008. 442 с.
12. Комісаров О.Г. Процес цілепокладання в організації діяльності органів внутрішніх справ України на сучасному етапі розвитку : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2002. 237 с.
13. Миськів Л. Функції закладів вищої освіти з морально-правового виховання студентів. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3 (289). С. 170-173.
14. Малиновський В.Я. Державне управління : навчальний посібник. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Київ : Атіка, 2003. 576 с.
15. Теорія держави і права в тестових завданнях: навч. посібник / Кол. авт.: за заг. Л. Р. Наливайко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 760 с.